

**แนวทางการจัดสรรเงินอุดหนุนนักเรียนยากจนพิเศษแบบมีเงื่อนไข (นักเรียนทุนเสมอภาค)
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563**

กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) ร่วมกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินโครงการจัดสรรเงินอุดหนุนนักเรียนยากจนพิเศษแบบมีเงื่อนไข (Conditional Cash Transfer : CCT) โดยมีการเชื่อมโยงข้อมูลนักเรียนรายบุคคลจากระบบจัดเก็บข้อมูลนักเรียนรายบุคคล (DMC) ที่มีการเลือกประเภทความด้อยโอกาส “ยากจน” เข้าสู่ระบบการคัดกรองปัจจัยพื้นฐานนักเรียนยากจน เพื่อดำเนินการคัดกรองนักเรียนตามหลักเกณฑ์ที่ กสศ. กำหนด และดำเนินการจัดสรรเงินอุดหนุนแบบมีเงื่อนไขแก่นักเรียนยากจนพิเศษ (นักเรียนทุนเสมอภาค) ที่ผ่านเกณฑ์การคัดกรองด้วยวิธีการวัดรายได้ทางอ้อม (Proxy Means Test)

ในปีการศึกษา 2563 กสศ. ดำเนินการจัดสรรเงินอุดหนุนนักเรียนยากจนพิเศษแบบมีเงื่อนไข (นักเรียนทุนเสมอภาค) ตั้งแต่ระดับอนุบาล ถึง ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีวัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาของครอบครัว บรรเทาอุปสรรคการมาเรียน และสนับสนุนสถานศึกษาให้สามารถส่งเสริมทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ และพัฒนาการของนักเรียนที่สอดคล้องตามความถนัดและความต้องการตามศักยภาพเป็นรายบุคคล รวมทั้งส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษา

1. แนวทางการดำเนินงาน

1. คัดกรองนักเรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ในสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการจัดสรรเงินอุดหนุนแบบมีเงื่อนไขกับ กสศ.
2. จัดสรรเงินอุดหนุนแบบมีเงื่อนไขเพื่อแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาของครอบครัว และสนับสนุนสถานศึกษาให้สามารถส่งเสริมทักษะชีวิตและทักษะอาชีพแก่นักเรียนทุนเสมอภาคได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ
3. ติดตามผลการจัดสรรเงินอุดหนุนของนักเรียนทุนเสมอภาค ครอบครัว และสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการตามเงื่อนไขการรับเงินอุดหนุน

2. นิยามที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน

1. นักเรียนทุนเสมอภาค: หมายถึง นักเรียนยากจนที่ผ่านเกณฑ์การคัดกรองผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์แบบ (Proxy Means Test: PMT) และอยู่ในกลุ่มที่มีค่าคะแนนความยากจนพิเศษ (Extremely Poor) ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

2.เงินอุดหนุนแบบมีเงื่อนไข: หมายถึง เงินอุดหนุนที่สำนักงานกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) จัดสรรให้แก่นักเรียนทุนเสมอภาค ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด โดยนักเรียนที่ได้รับเงินอุดหนุนจาก กสศ. จะต้องรักษาอัตราการมาเรียนสูงกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด

3.ค่าครองชีพ : หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพระหว่างเรียน และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

4.ค่าอาหาร : หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาอาหารเช้าสำหรับนักเรียนทุนเสมอภาคระดับ อนุบาล-ประถมศึกษา และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาอาหารเช้าและ/หรืออาหารกลางวันสำหรับนักเรียนทุนเสมอภาคระดับมัธยมศึกษา

5.ค่ากิจกรรมการพัฒนานักเรียนทุนเสมอภาค: หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและกิจกรรมพัฒนานักเรียนทุนเสมอภาคให้มีทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ โดยสนับสนุนให้สถานศึกษาสามารถจัดทำกิจกรรมทักษะชีวิตและทักษะอาชีพเพื่อส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษาและพัฒนาการของนักเรียนทุนเสมอภาคที่สอดคล้องกับความต้องการตามศักยภาพได้เป็นรายบุคคล และบริบทของสถานศึกษา

6.หน่วยกำกับติดตาม: หมายถึง หน่วยงานที่ต้นสังกัดมอบหมาย หรือขอความร่วมมือในการสนับสนุน และติดตามสถานศึกษาให้สามารถดำเนินงานตามเป้าหมายของโครงการ คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 225 เขต

3. อัตราการจัดสรรเงินอุดหนุนแบบมีเงื่อนไข นักเรียนทุนเสมอภาค ภาคเรียน 1 ปีการศึกษา 2563

กสศ.ดำเนินการจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่นักเรียนทุนเสมอภาคที่ผ่านเกณฑ์การคัดกรองด้วยวิธีการวัดรายได้ทางอ้อม (Proxy Means Test) ในอัตรา 3,000 บาท ต่อคนต่อปี ดังนี้

ระดับการศึกษา	เงินอุดหนุน ปัจจัยพื้นฐาน นักเรียนยากจน (บาท)	เงินอุดหนุน แบบมีเงื่อนไข นักเรียนทุนเสมอภาค (บาท)	รวมจำนวนเงินที่ นักเรียนทุนเสมอภาค ได้รับ/คน (บาท)	จ่ายให้นักเรียน/ผู้ปกครอง (บาท)
อนุบาล	500 (กสศ.จัดสรรให้เฉพาะ นักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ ยากจนพิเศษ)	2,000 (กสศ.จัดสรรเพิ่มเติม)	2,500	2,500 500 = (เงินอุดหนุนปัจจัยพื้นฐาน) 2,000 = (ค่าครองชีพ)
ประถมศึกษา	สพฐ. จัดสรร	2,000 (กสศ.จัดสรรเพิ่มเติม)	2,000	2,000 (ค่าครองชีพ)
มัธยมศึกษาตอนต้น	สพฐ. จัดสรร	2,000 (กสศ.จัดสรรเพิ่มเติม)	2,000	2,000 (ค่าครองชีพ)

สัดส่วนการจัดสรรเงินอุดหนุนภาคเรียนที่ 2/2563 ขึ้นอยู่กับสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ทั้งนี้ กสศ.จะแจ้งให้ทราบต่อไป

4. รูปแบบการจัดสรรเงินอุดหนุนจาก กสศ.ให้แก่ักเรียนทุนเสมอภาค

ภาคเรียนที่ 1/2563 เป็นต้นไป สำนักงานกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) ดำเนินการจัดสรรเงินอุดหนุนแบบมีเงื่อนไข ในส่วนของค่าครองชีพเท่านั้น โดยสถานศึกษาดำเนินการสอบถามช่องทางารรับเงินอุดหนุนแบบมีเงื่อนไข ซึ่งประกอบด้วยทางเลือก 2 ช่องทาง ดังนี้

1. **เข้าบัญชีพร้อมเพย์ของนักเรียนทุนเสมอภาค** (โดยสามารถเปิดบัญชีธนาคารโดยไม่มีค่าธรรมเนียมการเปิดบัญชีเฉพาะธนาคารออมสิน และ ธกส. ตามหลักเกณฑ์ที่ กสศ. กำหนด)
2. **เข้าบัญชีธนาคารของสถานศึกษาที่เปิดตามเงื่อนไขที่ กสศ. กำหนด** สำหรับกรณีที่นักเรียนทุนเสมอภาคขอรับเงินสดผ่านสถานศึกษา โดยดำเนินการการเบิกจ่ายเงินค่าครองชีพให้แก่ักเรียนทุนเสมอภาค ตามหลักเกณฑ์ที่ กสศ. กำหนด ภายใน 20 วันทำการหลังจากที่ระบบคัดกรองนักเรียนทุนเสมอภาคแจ้งผลการจัดสรรเงินในภาคเรียนที่ 1/2563 (แบบ นร.06)

หมายเหตุ : (1) สำหรับนักเรียนระดับชั้นอนุบาล กสศ. ดำเนินการจัดสรรเงินอุดหนุนฯ (ค่าครองชีพ) เข้าบัญชีธนาคารของสถานศึกษา เพื่อให้ักเรียน/ผู้ปกครอง รับเงินสดผ่านสถานศึกษา

(2) สำหรับระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น กรณีที่ไม่สามารถเปิดบัญชีพร้อมเพย์ได้ทันตามกำหนด กสศ. จะโอนเงินค่าครองชีพเข้าบัญชีธนาคารของสถานศึกษาเพื่อให้ักเรียนทุนเสมอภาคไปรับเงินสดผ่านสถานศึกษา

5. การเปิดบัญชีธนาคารของสถานศึกษา เพื่อขอรับเงินอุดหนุนแบบมีเงื่อนไข

การเปิดบัญชีธนาคารสถานศึกษาเพื่อขอรับเงินอุดหนุนักเรียนยากจนพิเศษแบบมีเงื่อนไข (ักเรียนทุนเสมอภาค) ให้คณะกรรมการสถานศึกษาแต่งตั้งผู้มีอำนาจเบิกจ่ายเงินจากบัญชีธนาคาร อย่างน้อย 3 คน และให้มีอำนาจลงนาม 2 ใน 3 โดยสถานศึกษาสามารถ เลือกเปิดบัญชีธนาคารได้ 3 ธนาคาร ดังนี้

- 1) ธนาคารกรุงไทย ประเภทบัญชีเงินฝากออมทรัพย์
- 2) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) ประเภทบัญชีเงินฝากออมทรัพย์
- 3) ธนาคารออมสิน ประเภทบัญชีเงินฝากเพื่อเรียก

ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่ กสศ. กำหนด ให้สถานศึกษาเปิดบัญชีธนาคาร ตามชื่อบัญชีที่กำหนดได้ ดังนี้

- 1) ชื่อบัญชี “กสศ. เพื่อโรงเรียน (ระบุชื่อโรงเรียน)”
- 2) ชื่อบัญชี “โรงเรียน (ระบุชื่อโรงเรียน) เพื่อขอรับเงินอุดหนุน กสศ.”

การส่งหลักฐานการเปิดบัญชีธนาคารของสถานศึกษา สถานศึกษานับที่ข้อมูลชื่อบัญชีและเลขที่บัญชี พร้อมแนบภาพถ่ายหน้าสมุดบัญชีธนาคาร ของสถานศึกษา ผ่านระบบ cct.thaieduforall.org

หมายเหตุ : กรณีที่บัญชีสถานศึกษาที่เปิดเพื่อขอรับเงินอุดหนุน จาก กสศ. มีการเปลี่ยนแปลงผู้มีอำนาจลงนาม เช่น ในกรณี ที่มีการเกษียณอายุราชการหรือโยกย้ายตำแหน่งของผู้มีอำนาจลงนาม ให้สถานศึกษาแจ้งเปลี่ยนรายชื่อผู้มีอำนาจลงนามไปยังธนาคารที่เปิดบัญชี โดยไม่ต้องเปิดบัญชีใหม่

6. การออกใบเสร็จรับเงินอุดหนุนแบบมีเงื่อนไข และการเก็บหลักฐานการดำเนินงาน

1. การออกใบเสร็จของสถานศึกษา ให้ดำเนินการออกใบเสร็จรับเงินตามระเบียบของสถานศึกษา และเก็บเอกสารตัวจริงไว้ที่สถานศึกษา ไม่ต้องนำส่งให้ กสศ.
2. หลักฐานการเบิกจ่ายทั้งในส่วนของค่าครองชีพและส่วนของสถานศึกษา ให้ดำเนินการดังนี้
 - การจ่ายเงินค่าครองชีพ สถานศึกษาดำเนินการบันทึกข้อมูลใบสำคัญรับเงิน (แบบ นร.06) ผ่านระบบ cct.thaieduforall.org และให้เก็บหลักฐานตัวจริงไว้ที่สถานศึกษา
 - เงินส่วนของสถานศึกษา สถานศึกษาดำเนินการบันทึกข้อมูลรายงานการใช้จ่ายเงินอุดหนุน (แบบ ก.002) ผ่านระบบ cct.thaieduforall.org และเก็บเอกสารหลักฐานการเบิกจ่ายเงินค่าอาหาร หรือค่ากิจกรรมพัฒนา นักเรียนทุนเสมอภาคไว้ที่สถานศึกษา

7. การคืนเงินอุดหนุนแบบมีเงื่อนไข นักเรียนทุนเสมอภาค

1. เงินส่วนของสถานศึกษาที่คงเหลือจากภาคเรียนที่ 2/2562
สถานศึกษาต้องดำเนินการใช้จ่ายเงินในส่วนของสถานศึกษา เพื่อเป็นค่าอาหารหรือค่ากิจกรรมพัฒนา นักเรียนทุนเสมอภาค ภายในภาคเรียนที่ 1/2563 หากกรณีมีเงินคงเหลือ หรือ ใช้เงินไม่ทัน ให้ดำเนินการส่งเงินคืน กสศ. เท่านั้น (ไม่รวมดอกเบี้ย) ผ่านระบบ Bill Payment ภายในระยะเวลาที่ปฏิทินการดำเนินงาน กำหนด
2. เงินค่าครองชีพส่วนของนักเรียน กรณีที่ขอรับเงินสดผ่านสถานศึกษาให้ดำเนินการจ่ายเงินให้แก่ นักเรียนทุนเสมอภาคตามรูปแบบใบสำคัญรับเงิน (นร.06) ภายใน 20 วันทำการ นับตั้งแต่ระบบ cct.thaieduforall.org มีการแจ้งสถานะการโอนเงิน กรณีนักเรียนไม่มีตัวตน มีการย้ายออก ลาออก จบการศึกษา เสียชีวิต ไม่สามารถรับเงินอุดหนุนสำหรับนักเรียนได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ดำเนินการ ส่งเงินคืน กสศ. ผ่านระบบ Bill Payment ภายในระยะเวลาที่ปฏิทินการดำเนินงานกำหนด
3. ดอกเบี้ยและกำไรในบัญชีธนาคาร ที่เกิดจากกิจกรรมพัฒนานักเรียนทุนเสมอภาค ไม่ต้องนำส่งคืน กสศ. ให้สถานศึกษานำไปสมทบจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนทุนเสมอภาคได้
4. การโอนเงินคืน กสศ. สถานศึกษาดำเนินการโอนเงินคืน ผ่านระบบ Bill Payment โดยเข้าบันทึกข้อมูลการคืนเงินในระบบ cct.thaieduforall.org สามารถดำเนินการได้ 2 รูปแบบ ดังนี้

- รูปแบบที่ 1 ชำระเงินผ่านบัญชีธนาคาร Mobile application ของทุกธนาคาร สามารถดำเนินการสแกน QR Code จากระบบ (ไม่มีค่าธรรมเนียมธนาคาร)
- รูปแบบที่ 2 ชำระเงินที่เคาท์เตอร์ธนาคารกรุงไทยทุกสาขาเท่านั้น สามารถดำเนินการได้โดยการพิมพ์ใบชำระเงินที่มี Barcode จากระบบ (มีค่าธรรมเนียมการคืนเงิน 10 บาท/ครั้ง โดยค่าธรรมเนียมดังกล่าวไม่สามารถเบิกจ่ายจาก กสศ. ได้)

เมื่อดำเนินการส่งเงินคืน กสศ. เรียบร้อยแล้ว สถานศึกษาสามารถเข้าพิมพ์เอกสารใบเสร็จรับเงินอิเล็กทรอนิกส์ ผ่านระบบ cct.thaieduforall.org เพื่อเก็บเป็นหลักฐานต่อไป

8. การเปิดบัญชีธนาคารโดยไม่มีค่าเปิดบัญชี สำหรับนักเรียนทุนเสมอภาค (เฉพาะธนาคารออมสิน และ ธกส.)

1. เงื่อนไขการเปิดบัญชีธนาคารโดยไม่มีค่าเปิดบัญชี ของนักเรียนทุนเสมอภาค

- (1) ต้องเป็นนักเรียนทุนเสมอภาคของ กสศ. และมีอายุเกิน 7 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปเท่านั้น
- (2) การเปิดบัญชีธนาคารต้องผูกบัญชีพร้อมเพย์ด้วยเลขประจำตัวประชาชนของนักเรียนทุนเสมอภาคเท่านั้น

2. การดำเนินการขอเปิดบัญชี

- (1) สถานศึกษาเลือก “ธนาคาร” ที่จะให้นักเรียนเปิดบัญชีตามหลักเกณฑ์ ดังนี้
 - สำหรับบัญชีสถานศึกษาที่เปิดรับเงินอุดหนุนจาก กสศ. เป็น ธนาคารออมสิน หรือ ธนาคาร ธกส. ให้เลือกเปิดบัญชีพร้อมเพย์ของนักเรียนทุนเสมอภาคในโรงเรียนอ้างอิงตามบัญชีของสถานศึกษา
 - สำหรับบัญชีสถานศึกษาที่เปิดรับเงินอุดหนุนจาก กสศ. เป็น ธนาคารกรุงไทย โดยให้เลือกบัญชีธนาคารอ้างอิงจากบัญชีธนาคารของโรงเรียนที่เปิดรับเงินอุดหนุนจาก กสศ. (กรณีบัญชีสถานศึกษาเป็นธนาคารกรุงไทย ให้เลือกดำเนินการเปิดบัญชีเป็นของธนาคารออมสิน หรือ ธกส. สาขาใกล้เคียงกับสถานศึกษา) และดำเนินการพิมพ์ใบขอเปิดบัญชีจากระบบ cct.thaieduforall.org
- (2) แจ้งนักเรียนและผู้ปกครอง ให้เตรียมบัตรประจำตัวประชาชนของนักเรียนทุนเสมอภาค พร้อมใบขอเปิดบัญชีจากระบบ cct.thaieduforall.org เพื่อดำเนินการเปิดบัญชีธนาคารและสมัครบริการพร้อมเพย์กับธนาคาร
- (3) นักเรียนทุนเสมอภาคนำเอกสารขอเปิดบัญชีในส่วนที่ธนาคารรับรองการเปิดบัญชี นำส่งให้สถานศึกษาเพื่อบันทึกข้อมูลการเปิดบัญชีที่สมบูรณ์ผ่านระบบ cct.thaieduforall.org
- (4) นักเรียนทุนเสมอภาคกลุ่มชั้นเคลื่อนที่ที่ได้รับเงินอุดหนุนต่อเนื่องจาก กสศ. ให้สถานศึกษาดำเนินการแจ้งเปลี่ยนช่องทางการรับเงินและเพิ่มเติมข้อมูลการเปิดบัญชีธนาคาร ตามระยะเวลาที่ปฏิทินการดำเนินงานกำหนด
- (5) นักเรียนทุนเสมอภาคกลุ่มใหม่ สามารถดำเนินการเปิดบัญชีธนาคารได้หลังจากที่ กสศ. ประกาศรายชื่อนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ยากจนพิเศษแล้วเท่านั้น และสถานศึกษาดำเนินการแจ้งช่องทางการรับเงินผ่านกระบวนการรับรองผลการพิจารณาของคณะกรรมการสถานศึกษา (นร.05)
- (6) กรณีนักเรียนทุนเสมอภาคมีบัญชีพร้อมเพย์อยู่แล้ว แต่ไม่ใช่บัญชีธนาคารออมสิน หรือ ธกส. สามารถเลือกดำเนินการได้ 2 รูปแบบ ดังนี้

- รูปแบบที่ 1 เลือกรับเงินสดผ่านบัญชีสถานศึกษา และดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่ กสศ. กำหนด
- รูปแบบที่ 2 แจกยกเล็กบัญชีพร้อมเพย์เดิม และดำเนินการเปิดบัญชีพร้อมเพย์กับธนาคารออมสิน หรือ ธนาคาร ธกส.

9.แบบฟอร์มคัดกรองนักเรียนยากจน

แบบฟอร์มสำหรับการบันทึกข้อมูลโครงการจัดสรรเงินอุดหนุนนักเรียนยากจนพิเศษแบบมีเงื่อนไข (นักเรียนทุนเสมอภาค) ในสถานศึกษาสังกัด สพฐ. ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 มีดังนี้

- (1) แบบขอรับเงินอุดหนุนนักเรียนยากจน (นร.01)
- (2) ใบสำคัญรับเงินอุดหนุนนักเรียนทุนเสมอภาค (แบบ นร.06)

10.หลักเกณฑ์และนิยาม การคัดกรองนักเรียนทุนเสมอภาค (แบบ นร.01)

1. การคัดกรองนักเรียนทุนเสมอภาคในครัวเรือนทั่วไป กสศ. ประเมินจากข้อมูล 2 ประเภท ดังนี้

- 1) ข้อมูลรายได้เฉลี่ยของสมาชิกครัวเรือนต่อคนต่อเดือน พิจารณารายได้เฉลี่ยต่อคนต่อเดือน ไม่เกิน 3,000 บาทต่อคนต่อเดือน
- 2) ข้อมูลสถานะครัวเรือน 8 ด้าน ได้แก่
 - ก. สมาชิกครัวเรือนที่มีภาระพึ่งพิง (ผู้พิการ ผู้สูงอายุ หรือผู้ไม่มีรายได้)
 - ข. การอยู่อาศัย
 - ค. สภาพที่อยู่อาศัย
 - ง. ที่ดินทำการเกษตร (รวมเช่า)
 - จ. แหล่งน้ำดื่ม/ใช้
 - ฉ. แหล่งไฟฟ้าหลัก
 - ช. ยานพาหนะในครัวเรือน
 - ซ. ของใช้ในครัวเรือน (ที่ใช้งานได้)

นอกจากนี้ ยังอาศัยข้อมูลอื่น ๆ ประกอบ อาทิ สถานภาพครอบครัว ขนาดครัวเรือน ภาพถ่ายบ้านที่พักอาศัย จังหวัดที่ตั้งโรงเรียน ข้อมูลเศรษฐกิจและสังคมระดับตำบล/หมู่บ้าน มาพิจารณาประกอบ

ทั้งนี้ข้อมูลรายได้ สถานะครัวเรือน และข้อมูลประกอบการพิจารณาเพิ่มเติม จะถูกนำมาคำนวณด้วยวิธีการทางสถิติแบบวัดรายได้ทางอ้อม (Proxy Means Test : PMT) โดยกำหนดน้ำหนักให้กับสถานะครัวเรือนแต่ละด้าน ค่าน้ำหนักที่ได้จะนำมาแปลงเป็นคะแนนความยากจนของนักเรียนแต่ละคน ค่าคะแนนความยากจนจะมีระดับความยากจน¹ ตั้งแต่จนน้อย ถึง จนมากที่สุด

¹ *ระดับความยากจน ขึ้นอยู่กับคะแนนความยากจนเป็นค่าคะแนนแบบสัมพัทธ์อาจเปลี่ยนแปลงได้

2. การคัดกรองนักเรียนทุนเสมอภาคในกรณีครัวเรือนสถาบัน ซึ่งหมายถึง นักเรียนอาศัยใน องค์การศาสนา โรงเรียน พักนอน สถานสงเคราะห์ หรือมูลนิธิทั้งที่จดทะเบียนและไม่ได้จดทะเบียน กสศ. ประเมินจากข้อมูลด้านรายจ่ายของ สถาบันในการดูแลนักเรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ รายรับและทรัพย์สินของสถาบันโดยประมาณ รวมถึงยังพิจารณา จากความประสงค์ของสถาบันในการขอรับทุน และสามารถดำเนินการตามเงื่อนไขที่ กสศ. กำหนดไว้

3. คำอธิบายเพิ่มเติม ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำ นร.01

- 1. จำนวนสมาชิกครัวเรือน :** หมายถึง จำนวนสมาชิกทั้งหมดของครัวเรือน (มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านหรือไม่ก็ได้) ทั้งหมดที่อาศัยอยู่ในบ้านเดียวกัน จัดหา หรือใช้สิ่งอุปโภคบริโภคอันจำเป็นแก่การครองชีพร่วมกัน โดย บุคคลเหล่านั้นอาจเป็นญาติ หรือไม่เป็นญาติก็ได้ แต่ไม่นับสมาชิกที่ไปทำงานที่อื่นและไม่กลับมาพักนอนที่ บ้าน นานเกิน 3 เดือน ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา (ระยะเวลานับจากเดือนก่อนสัมภาษณ์ย้อนหลังไป 12 เดือน เช่น เดือนที่สัมภาษณ์คือ เดือนมิถุนายน 2562 ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา คือ เมษายน 2561 – พฤษภาคม 2562)
- 2. รายได้ของสมาชิกในครัวเรือน :** หมายถึง รายได้ของสมาชิกแต่ละคนต่อเดือน หากไม่มีรายได้ให้กรอก 0 รายได้ของนักเรียนไม่นับเป็นรายได้ของครัวเรือน กรณีที่สมาชิกในครัวเรือนมีรายได้ที่ได้รับมาจากสมาชิกที่ไปทำงานที่อื่นให้นับด้วย เช่น เงินที่ได้รับจากลูกหลานหรือสามี/ภรรยาที่ไปทำงานในเมืองหรือต่างประเทศ
- 3. รายได้ในครัวเรือน :** หมายถึง รายได้ของสมาชิกทุกคนในครัวเรือนรวมกัน
- 4. รายได้ในครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน :** กรณีรายได้บางประเภทมิได้เป็นรายได้ประจำที่เข้ามาทุกเดือน ให้ คำนวณจากรายได้หลังหักค่าใช้จ่ายที่เป็นต้นทุนในการประกอบอาชีพทั้งปีหารด้วย 12 เดือน อาทิเช่น รายได้จากการขายผลผลิตทางการเกษตร ให้หักต้นทุนในการทำการเกษตรก่อน
- 5. รายได้ในครัวเรือนเฉลี่ยต่อคน :** หมายถึง รายได้ของสมาชิกทุกคนในครัวเรือนรวมกัน หารด้วยจำนวน สมาชิกของครัวเรือนทั้งหมด
- 6. ความพิการ :** หมายถึง ผู้ที่มีความพิการทางด้านร่างกายและด้านสติปัญญา
- 7. ความพิการทางร่างกาย :** หมายถึง ผู้พิการทางการมองเห็น ทางการได้ยิน ทางการสื่อความหมายและทาง กายหรือการเคลื่อนไหว
- 8. ความพิการทางสติปัญญา :** หมายถึง ผู้พิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม และทางสติปัญญาและการเรียนรู้
- 9. บิดามารดา :** หมายถึง บิดามารดาของเด็กไม่ว่าจะสมรสกันหรือไม่
- 10. ผู้ปกครอง :** หมายถึง บิดามารดา ผู้อนุบาล ผู้รับบุตรบุญธรรม และผู้ปกครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและ พาณิชย์ และให้หมายความรวมถึงพ่อเลี้ยงแม่เลี้ยง ผู้ปกครองสวัสดิภาพ นายจ้าง ตลอดจนบุคคลอื่นซึ่งรับ เด็กไว้ในความอุปการะเลี้ยงดูหรือซึ่งเด็กอาศัยอยู่ด้วย
- 11. สถานสงเคราะห์/ครัวเรือนสถาบัน :** หมายถึง สถานที่ให้การอุปการะเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กที่จำต้อง ได้รับการสงเคราะห์ ซึ่งมีจำนวนตั้งแต่หกคนขึ้นไป เช่น องค์การศาสนา โรงเรียนกินนอน สถานสงเคราะห์ มูลนิธิ เป็นต้น

12. **โรคเรื้อรัง** : ตามนิยามที่กระทรวงสาธารณสุขใช้มี 2 นิยาม คือ

- 1) โรคเรื้อรัง คือ ภาวะเจ็บป่วยเรื้อรังที่ไม่ติดต่อ หรือภาวะที่เกิดจากความเสื่อมของร่างกายตามอายุ ส่วนใหญ่จะไม่มีสาเหตุที่แน่นอน มีปัจจัยเสี่ยงหลายอย่าง มีระยะเวลาพักตัวของโรครวมถึงระยะเวลาของการดำเนินโรคที่ยาวนาน ไม่ติดต่อโดยทางสัมผัส สามารถทำให้เกิดความพิการหรือการทำงานที่ผิดปกติของร่างกายและรักษาไม่หาย
- 2) โรคเรื้อรัง คือ ภาวะที่มีความผิดปกติหรือเบี่ยงเบนไปจากปกติของร่างกาย เป็นภาวะที่เป็นอย่างถาวร ทำให้เกิดความพิการ เกิดจากความเปลี่ยนแปลงทางพยาธิสภาพที่ไม่สามารถรักษาให้กลับคืนปกติได้ ผู้ป่วยที่อยู่ในภาวะนี้ต้องการการกายภาพบำบัดหรือการปรับตัวสำหรับสภาวะนี้ นอกจากนั้นยังต้องรักษาติดตามดูแลในระยะยาว รวมทั้งโรคประจำตัวที่สามารถรักษาหายได้ แต่ถ้ารักษาติดต่อกันนานเกิน 3 เดือนแล้วยังไม่หาย ยังคงต้องรักษาต่อไป ให้ถือว่าเป็นโรคเรื้อรัง

13. **เกษตรกรรม** : หมายถึง การเพาะปลูกพืชต่างๆ รวมทั้งการเลี้ยงสัตว์ การทำประมง และทำป่าไม้

14. **ที่ดินที่ใช้ทำการเกษตร** : หมายถึง ที่ดินที่ใช้เพื่อการผลิตทางการเกษตร โดยมีกรรมสิทธิ์ในการถือครองหรือไม่มี เช่น ที่ดินเช่า ให้นับรวมที่ดินที่ได้ใช้ประโยชน์ทุกผืน ซึ่งอาจอยู่คนละท้องที่ได้

การคัดกรองนักเรียนเพื่อรับเงินอุดหนุนแบบมีเงื่อนไข อาศัยข้อมูลที่กรอกในฟอร์ม นร.01/กสศ.01 เพื่อประเมินรายได้ทางอ้อม ด้วยวิธีการทางสถิติ ข้อมูลสถานะครัวเรือนทั้งแปดด้านจะถูกนำไปประมวลผลเพื่อกำหนดระดับรายได้และความยากจนของครัวเรือนนักเรียน ดังนั้นครูผู้เก็บข้อมูลต้องให้ความสำคัญกับข้อมูลที่ถูกต้องตามความเป็นจริงให้มากที่สุด เมื่อได้คะแนนความยากจนของครัวเรือนทั้งหมด กสศ.จะแบ่งระดับคะแนนความยากจนออกเป็นช่วง จากระดับความยากจนตั้งแต่จนวน้อย (0) ถึง จนวนมากที่สุด (100)

11. การรับรองข้อมูลนักเรียนทุนเสมอภาค โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ

การบันทึกข้อมูลรายได้ข้อมูลสถานะครัวเรือนข้อมูลประกอบการพิจารณาข้อมูลการคัดกรองเพิ่มเติมให้มีการรับรองความถูกต้องของข้อมูลโดย 3 ฝ่ายดังต่อไปนี้

- 1) ผู้ปกครองของนักเรียน
- 2) ผู้อำนวยการสถานศึกษา
- 3) เจ้าหน้าที่ของรัฐให้เป็นไปตามประกาศสำนักงานกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา เรื่องหลักเกณฑ์การจัดให้มีการรับรองข้อมูลการขาดแคลนทุนทรัพย์หรือด้อยโอกาสโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐดังนี้

การรับรองข้อมูลการขาดแคลนทุนทรัพย์หรือด้อยโอกาส ให้ผู้ดำเนินโครงการจัดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐในตำบลที่กลุ่มเป้าหมายที่ขาดแคลนทุนทรัพย์หรือด้อยโอกาสอาศัยอยู่ในพื้นที่ดังต่อไปนี้เป็นผู้รับรอง

- 1.1 ข้าราชการปกครองส่วนท้องถิ่นผู้ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับชำนาญงานหรือชำนาญการ หรือเทียบเท่า
- 1.2 กำนัน ผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

1.3 ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกสภาท้องถิ่น

ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้รับรองและลงลายมือชื่อในเอกสารรับรองและแนบสำเนาบัตรประจำตัวพร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง ซึ่งอาจกระทำในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

12. บทบาทหน้าที่ ระดับสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา และหน่วยกำกับติดตาม

1) ระดับสถานศึกษา มีบทบาทหน้าที่ดังนี้

ครูประจำชั้น การดำเนินการ สามารถเลือกใช้ Mobile Application (ใช้ได้ทั้ง online-offline) หรือ เว็บไซต์คัดกรองนักเรียนทุนเสมอภาคของแต่ละสังกัด

- (1) ลงพื้นที่เยี่ยมบ้านหรือสอบถามข้อมูลจากผู้ปกครอง บันทึกข้อมูลเพื่อคัดกรองความยากจน ข้อมูลรายได้ สถานะครัวเรือน ถ่ายภาพบ้าน เช็คอินพิกัดบ้าน (แบบ นร.01)
- (2) นำข้อมูลการคัดกรองความยากจนให้ผู้ปกครอง ผู้อำนวยการสถานศึกษา และเจ้าหน้าที่ของรัฐ “รับรองสถานะครัวเรือนของนักเรียนยากจน”
- (3) ดำเนินการแจ้งผลการรับเงินอุดหนุนนักเรียนทุนเสมอภาค (แบบนร.08) ไปยังผู้ปกครองนักเรียนทุนเสมอภาคที่ได้รับทุนอุดหนุนแบบมีเงื่อนไข
- (4) นัดหมายเวลาในการมารับเงินอุดหนุนแบบมีเงื่อนไข (เฉพาะกรณี นักเรียนขอรับเงินสด ผ่านสถานศึกษา)
- (5) บันทึกการมาเรียน และนำหน้าทัก-ส่วนสูง “นักเรียนทุนเสมอภาค”

หมายเหตุ : กรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐในพื้นที่ไม่ให้การรับรองข้อมูลสถานะครัวเรือน ไม่ต้องดำเนินการบันทึกข้อมูลแบบขอรับเงินอุดหนุนนักเรียนยากจนเข้าสู่ระบบคัดกรองนักเรียนทุนเสมอภาค เนื่องจากไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของโครงการ

ผู้ดูแลระบบ (adminโรงเรียน) การดำเนินการผ่านเว็บไซต์คัดกรองนักเรียนทุนเสมอภาคของแต่ละสังกัด

- (1) เมื่อ กสศ. ประกาศรายชื่อ “นักเรียนทุนเสมอภาค” ให้สถานศึกษาดำเนินการจัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อรับรองผลการบันทึกข้อมูลนักเรียนทุนเสมอภาคของสถานศึกษาขั้นสุดท้าย (แบบ นร.05)
- (2) ดำเนินการรวบรวมข้อมูลนักเรียนทุนเสมอภาคที่ผ่านและไม่ผ่านเกณฑ์การคัดกรองจาก กสศ. นำเข้าที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาตรวจสอบข้อมูลและรับรองข้อมูลนักเรียนทุนเสมอภาค
- (3) จัดทำแผนการใช้เงินอุดหนุนในส่วนของสถานศึกษาของแต่ละภาคเรียน (แบบ ก.001) พร้อมนำเข้าที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาในการรับรองแผนการดำเนินงานของสถานศึกษา
- (4) เมื่อ กสศ. จัดสรรเงินอุดหนุน “นักเรียนทุนเสมอภาค” ผ่านบัญชีธนาคารสถานศึกษา (ตามหลักเกณฑ์ที่ กสศ. กำหนด) และ/หรือบัญชีธนาคารพร้อมเพย์ของนักเรียนทุนเสมอภาค ตามที่สถานศึกษาดำเนินการบันทึกข้อมูลผ่านระบบคัดกรองนักเรียนทุนเสมอภาค ให้ดำเนินการตรวจสอบ

สถานะการโอนเงินผ่านระบบคัตกรองนักเรียนทุนเสมอภาค เพื่อแจ้งข้อมูลไปยังครูประจำชั้น และเตรียมการแจ้งผลการจัดสรรเงินอุดหนุนไปยังนักเรียนทุนเสมอภาค/ผู้ปกครอง รวมทั้งเบิกจ่ายเงินแก่นักเรียนทุนเสมอภาคที่ขอรับเงินสดผ่านสถานศึกษา

- (5) ดำเนินการจ่ายเงินให้แก่นักเรียนทุนเสมอภาคที่ขอรับเงินสดผ่านสถานศึกษา (แบบนร.06) และดำเนินการใช้จ่ายเงินในส่วนของสถานศึกษา เช่น การจัดหาอาหาร การจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิต หรือทักษะอาชีพให้แก่เรียนทุนเสมอภาค
- (6) จัดทำสรุปผลการใช้จ่ายเงิน (แบบ.002) ผ่านระบบคัตกรองนักเรียนทุนเสมอภาค
- (7) คืนเงินอุดหนุนนักเรียนทุนเสมอภาคกลับไปยัง กสศ. (ถ้ามี) ตามหลักเกณฑ์เงื่อนไข และวิธีการที่ กสศ.กำหนด

ผู้อำนวยการสถานศึกษา เป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการกำหนดนโยบายการดำเนินงานโครงการจัดสรรเงินอุดหนุนแบบมีเงื่อนไขนักเรียนทุนเสมอภาคในสถานศึกษา และยังช่วยสนับสนุนการดำเนินงานของครูประจำชั้น ครูผู้ดูแลระบบตลอดจนผู้เกี่ยวข้อง

2) ระดับคณะกรรมการสถานศึกษา

การประชุมรับรองข้อมูลนักเรียนทุนเสมอภาคโดยคณะกรรมการสถานศึกษา มีเป้าหมายเพื่อสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลในแบบ นร.01 และสภาพจริงของสถานะครัวเรือนที่เป็นปัจจุบันเพื่อให้ข้อมูลมีความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง

ผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษามีบทบาทที่จะต้องพิจารณาข้อมูลดังต่อไปนี้

- ก. รับรองข้อมูลการบันทึกข้อมูลนักเรียนทุนเสมอภาคตามที่ครูบันทึกในแบบ นร.01
- ข. กรณีที่คณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่านักเรียนที่ผ่านการคัตกรองนักเรียนทุนเสมอภาค แต่ไม่เห็นด้วยกับเกณฑ์การคัดกรอง ให้ระบุเหตุผลประกอบที่ชัดเจนและสามารถตรวจสอบได้
- ค. รับรองแผนการใช้จ่ายเงินของสถานศึกษา แบบ ก.001 สำหรับค่าอาหารและค่ากิจกรรมการพัฒนาทักษะอาชีพหรือทักษะชีวิตให้แก่เรียนทุนเสมอภาค
- ง. ระบุมติที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาในการพิจารณารับรองข้อมูลนักเรียนทุนเสมอภาค การประชุมรับรองข้อมูลนักเรียนทุนเสมอภาคโดยคณะกรรมการสถานศึกษา ให้ผู้อำนวยการโรงเรียนจัดประชุมผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษาจะต้องมีผู้แทนอย่างน้อย 5 ฝ่ายเข้าร่วมประชุม ดังนี้
 - (1) ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา
 - (2) ผู้แทนชุมชน
 - (3) ผู้แทนผู้ปกครอง
 - (4) ผู้อำนวยการสถานศึกษา
 - (5) ผู้แทนครูที่รับผิดชอบการคัดกรอง

กรณีที่สถานศึกษาต้องการเพิ่มผู้แทนชุมชน เพื่อให้สามารถรับรองสถานะครัวเรือนได้ถูกต้องและครอบคลุมพื้นที่บริการของนักเรียนทุนเสมอภาค สถานศึกษาสามารถเพิ่มผู้แทนชุมชนได้

ทั้งนี้ หากประธานคณะกรรมการสถานศึกษาไม่สามารถเข้าร่วมประชุมได้ ให้ประธานมอบหมายให้รองประธานคณะกรรมการสถานศึกษา เป็นประธานการประชุมแทนได้

3) ระดับหน่วยกำกับติดตาม

หน่วยกำกับติดตาม คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 225 เขต มีเป้าหมายเพื่อสนับสนุนการทำงานของสถานศึกษาโดยให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการทำงานของโครงการ ส่งเสริมให้สถานศึกษาดำเนินงานที่ถูกต้องกำกับติดตามให้สถานศึกษาเบิกจ่ายเงินตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ตลอดจนส่งมอบพื้นที่เพื่อติดตามการดำเนินงานของโครงการในระดับสถานศึกษา และครัวเรือนที่ได้รับเงินอุดหนุนจาก กสศ. ดังนี้

- (1) จัดประชุมให้ความรู้และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินงานของโครงการจัดสรรเงินอุดหนุนแบบมีเงื่อนไข (ด้านกระบวนการและการใช้ระบบแอปพลิเคชัน)
- (2) ติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษาให้มีความถูกต้อง ครบถ้วน ผ่านระบบสารสนเทศ ประกอบด้วย การคัดกรองของสถานศึกษาและรับรองข้อมูลของคณะกรรมการสถานศึกษา ติดตามการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนของสถานศึกษา ติดตามผลการบันทึกการมาเรียนหรือน้ำหนัก ส่วนสูง ให้เป็นไปตามปฏิทินการดำเนินงานของ กสศ.
- (3) ส่งมอบพื้นที่ตรวจสอบผลการดำเนินงานตามกระบวนการคัดกรองการจ่ายเงินให้กับนักเรียนทุนเสมอภาคและการเบิกจ่ายตามแผน/ผลการใช้จ่ายเงินของสถานศึกษาให้แก่กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.)
- (4) กรณีมีการร้องเรียน หน่วยกำกับติดตามจะต้องลงพื้นที่ตรวจสอบสถานศึกษาในสังกัดด้วย

13. ช่องทางการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม

สถานศึกษาสามารถติดต่อสอบถามข้อมูล “โครงการจัดสรรเงินอุดหนุนนักเรียนยากจนพิเศษแบบมีเงื่อนไข (นักเรียนทุนเสมอภาค)” ผ่าน 2 ช่องทาง ดังนี้

- (1) EEF Call center หมายเลขโทรศัพท์ 02-079-5475 กด 1 (วันจันทร์ – ศุกร์ เวลา 08.00 -18.00 น.)
- (2) Facebook page “การคัดกรองนักเรียนยากจน”